

vexiologie

Zpravodaj Vexilogického klubu při OKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

Dr. Ludvík Mucha

VLAJKY A PRAPORY ČESKOSLOVENSKÝCH MĚST

32 - 33

Popisy vlajek a praporů vyobrazených v č. 28

AŠ. Ašská vlajka má dva vodorovné pruhy, širší bílý a užší modrý. Uprostřed bílého pruhu je umístěn městský znak. Vlajka byla zavedena v r. 1972 při Festivalu ašské mládeže a u příležitosti 100. výročí povýšení Aše na město. Navrh A. Veselého, který v r. 1973 upravil M. Franc, tak navazuje na předválečnou podobu, která však měla oba pruhy stejně široké a byla zřejmě bez znaku. Tak je vlajka vyobrazena i v naší příloze.

Inf.: Městské vlastivědné muzeum (J. Borsík).

BANSKÁ BYSTRICA. V minulosti měl banskobystrický prapor osm střídavě černých a bílých vodorovných pruhů. V městském muzeu je uložen prapor z r. 1722 (inv. č. 1437), na němž však chybí poslední bílý pruh, se znakem města na kruhovém, věncem lemovaném poli, s andělem jako nosičem a se sokoly jako strážci čítu. Pruhы zde jsou však svislé. V současné době se používá vlajka, která v souladu s městským znakem má osm střídavě bílých a červených vodorovných pruhů.

Inf.: Archivní správa, Praha (dr. J. Šamberger); ŠOKA Banská Bystrica (dr. J. Slaný).

BARDEJOV. Bardejovská městská vlajka se skládá ze dvou vodorovných pruhů, modrého a červeného.

Inf.: Šarišské múzeum (M. Lovacký); MČNV (O. Pillár). Viz též S. Toth, Sáros vármegye monografiája, sv. 2, Budapest 1910, str. 512.

BĚLÁ POD BEZDEZEM. Před r. 1945 se příležitostně používala neoficiální vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým. Jsou to barvy města.

Inf.: MÚ (J.Souček) - 1942 - ZÚO.

BENEŠOV. Při oslavách 900 let města v r. 1970 se Benešov vyzdobil vlajkami se dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a modrým, odvozenými z městského znaku. Oficiální charakter tato vlajka nemá.

Inf. Okresní muzeum Podblanicka (dr.Fr.Váňa).

BEROUN. Shodně s městským znakem má berounská vlajka vodorovné pruhy v barvách bílé a modré. Její používání trvá.

Inf.: OM Beroun (Hájková).

BÍLINA. Vlajku tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a červený, což odpovídá lobkovickému praporu z městského znaku.

V současné době se vlajka nepoužívá.

Inf.: J.Miller.

BRANDÝS NAD ORLICÍ. Městská vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý.

Inf.: MÚ 1942 - ZÚO; OA Ústí n.O. (J.Křivohlávek).

BRATISLAVA. Bratislavská městská vlajka má dva vodorovné pruhy, červený a bílý. Uprostřed je městský znak, vsazený do oválného štítu s barokní obrubou. V městském muzeu je zachován exemplář z 19. století. V současné době je tendence obnovit městskou vlajku; do jejího středu bude vložen znak se znamením v pozdně gotickém štítu. Právo užívat znak na praporu udělil Bratislavě král Zikmund v erbovním privilegiu r. 1436.

Inf.: Městské muzeum; doc.dr.J.Novák, CSc.

BREZNO. Do r. 1945 se používala vlajka, složená ze tří vodorovných pruhů - modrého, bílého a červeného. Barvy byly odvozeny z městského znaku. V současné době se vlajka ne-používá.

Inf.: ŠOKA Banská Bystrica (dr.J.Slaný).

BRNO. Brněnská vlajka má čtyři střídající se bílé a červené pruhy, přičemž první (bílý) pruh má - shodně s městským znakem - poloviční šířku než pruhy ostatní (1:2:2:2). Tvar, barvy a užívání vlajky upravuje Statut národního výboru města Brna. Je zajímavé, že nyní se při výzdobě města i na vozech elektrických drah užívá neoficiálních tmavě modrých vlajek s bíločerveným znakem uprostřed.

Inf.: Archív města Brna (dr.D.Drmal); Národní výbor města Brna (J.Novotnák).

HROUMOV. Ještě v nedávné minulosti bylo při výzdobě města užíváno vlajek se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým. V současné době se však vlajek nepoužívá.

Inf.: MěNV (B.Středa).

ČESKÁ LÍPA. Městská vlajka, užívaná městským národním výborem, má vodorovné pruhy bílý a modrý, což jsou barvy, které se nejvíce vyskytují na znaku města.

Inf.: MěNV (Valentová).

ČESKÉ BUDĚJOVICE. Zmínky o městském praporu jsou doloženy k r. 1406 a 1416. Dnešní vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a červený. Nyní se však již řadu let vlajek nepoužívá (výjimečně se tak stalo r. 1965 při oslavách 700 let Českých Buděovic) a podle sdělení odboru pro vnitřní věci MěNV ani jedna není zachována.

Lit.: E.Wagner - Z.Drobňá - J.Durdík, Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské, Praha 1956, str. 90-91.

Inf.: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích (Pletzer);

Ing.Vl.Feldmann.

ČESKÝ KRUMLOV. V letech 1969-1970 se při Rožmberských slavnostech pětilisté růže používala v Českém Krumlově vlajka tvořená dvěma vodorovnými pruhy, bílým a zeleným. Její barvy byly pravděpodobně odvozeny ze znaku Vítkovců z Krumlova. Vznik vlajek však nebyl dán historickou tradicí, ale spíše potřebou aranžérskou, a v poslední době se od jejich vyvěšování zase upouští.

Inf.: OA Český Krumlov (J.Veselý); MěNV (K.Švec).

DAČICE. V minulosti se užívala vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a modrým (jsou to barvy městského znaku).

Její vyvěšování však už dávno ustalo.

Inf.: Městské muzeum Dačice (dr.Fr.Křížek,CSc.).

DOBROVICE. Při zvlášť významných příležitostech a slavnostech města i kraje bývala na radniční věži vyvěšována vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a červeným, jejichž barvy jsou odvozeny z městského znaku.

Inf.: MÚ 1942 - ZUO.

DOBŘÍŠ. Od doby udělení znaku (r. 1589) se užívá praporu se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým, jejichž barvy odpovídají barvám městského znaku. Také původní žerd byla ovinuta

bílým a modrým barevným pruhem.

Inf.: OA Dobříš (J.Třežnák).

DOMAŽLICE. Ze Starých letopisů českých vyplývá, že Domažličtí táhli pod svou korouhví už r. 1419 do Prahy. Městská vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý. Jejich barvy jsou odvozeny ze znaku Domažlic a používá se jich nyní při výzdobě k slavnostním příležitostem. Respektuji se, i když vlajka nemá oficiální charakter.

Inf.: Muzeum Chodska (J.Hana).

DUNAJSKÁ STREDA. Městská vlajka má u žerdi svislý modrý pruh, zabírající třetinu šířky listu, a dále dva vodorovné pruhy v barvách žluté a červené. Modrá je barvou Dunaje, žlutá symbolizuje obilí zdejší úrodné oblasti a červená skutečná a plná městská práva, jichž Dunajská Streda nabyla r. 1960. Vlajku vytvořil dr. P.Püspöki Nagy (autor nového znaku města) v r. 1969 a městský národní výbor ji schválil a povolil její užívání.

Lit.: P.Püspöki Nagy, Erb mesta Dunajskej Stredy, Dunajská Streda 1970, str. 55.

Inf.: Ing.A.Brožek

ERVĚNICE. Hornické město, které r. 1960 muselo ustoupit povrchové těžbě uhlí, užívalo až do r. 1945 vlajky tvořené dvěma vodorovnými pruhy, zeleným a bílým. Barvy jsou odvozeny z městského znaku.

Inf.: Dr.L.Mucha.

FRANTIŠKOVY LÁZNĚ. Známé západoceské lázně užívají stále k výzdobě města vlajky tvořené třemi vodorovnými pruhy - žlutým, zeleným a bílým.

Inf.: M.Muchová.

FRÝDEK. Město Frýdek užívalo asi do 30. let vlajku, která byla složena z vodorovných pruhů žlutého a modrého, jejichž barvy byly odvozeny z frýdeckého znaku. Pak však vyvěšování ustalo a po spojení Frýdku s Místkem v r. 1965 nebyla nová vlajka vytvořena.

Inf.: Okresní Lašské muzeum (V.Škutavý).

FRÝDLANT. Vlajka má dva vodorovné pruhy v barvě červené a žluté. V městském muzeu je uložen prapor, který má na rubu znak města a v dolní části má našito šest volných, střídavě červených a žlutých pruhů. Barvy vlajky, o jejímž užívání

v současné době není nic známo, jsou odvozeny ze znaku Biberštejnů, který je umístěn jako štítek v městském znaku.
Inf.: Městské muzeum.

HANLOVÁ. Ve sbírkách Okresního muzea v Bojnicích (inv. č. H-4319) se zachoval plechový praporek Hanlové z r. 1843. Je černý, na lici má postavu svaté Kateřiny, držící v pravé ruce palmovou ratolest, v levé meč, u nohou má svůj atribut - půlkolo. V rozích jsou vykrojené číslice leto- počtu 1843. Na rubu praporu je půlkolo ze znaku města. Prapor vybíhá ve vlající části do tří cípů. Jinak však město vlajku nemá.

Inf.: Okresní muzeum v Bojnicích (O.Bešše).

HAVLÍČKŮV BROD. Městská vlajka, schválená ministerstvem vnitra r. 1949 (spolu s upraveným městským znakem), má dva vodorovné pruhy, červený a bílý, a její závazný poměr stran je 2:3. Přes oficiální uznání se jí však nikdy ne-používalo.

Lit.: J.Sochr., O pečetích a změnách erbu města Havlíčkova Brodu (Sborník prací východočeských archivů 2, 1972, str. 13-31).

Inf.: OA Havlíčkův Brod (J.Sochr.).

HOLÝŠOV. Vlajka města byla vytvořena - stejně jako jeho znak - až v r. 1970. Její list je shodně se štítem znaku rozdělen na horní vodorovný pruh žlutý a dolní v levé polovině modrý, v pravé bílý. Autorem vlajky je J.Pelant. V naší příloze je holýšovská vlajka nedopatřením vyobrazena chybně.

Inf.: OA Domažlice - Horšovský Týn (S.Gryc); K.Liška.

HORŠOVSKÝ TÝN. Před 2. světovou válkou se patrně užívalo vlajky složené ze dvou horizontálních pruhů, bílého a červeného. Když se po válce město vrátilo ke starému znaku, platnému do r. 1622, vytvořilo podle rozdělení jeho štítu necbvyklou a dosti složitou vlajku. V její vlající části je svislý modrý pruh, zatímco žerdová polovina vlajkového listu má horní pruh šedý, dolní z jedné třetiny červený a ze dvou třetin bílý. Vlajka se přiležitostně užívá na budově MěNV a stále je vystavena v hale Vlastivědného muzea.

Inf.: OA Domažlice - Horšovský Týn (S.Gryc); Vlastivědné muzeum v Horšovském Týně (M.Žáková).

HOŘOVICE. Při různých místních slavnostech, např. při Loutkářských Hořovicích apod., se vysvětuje vlajka tvořená dvěma pruhy, z nichž horní je černý a dolní červený. Uprostřed je umístěn městský znak, z jehož hlavního pole jsou odvozeny městské barvy.

Inf.: MĚNV (V.Pondělničková).

HRADEC KRÁLOVÉ. Z barev městského znaku vychází i vlajka Hradce Králové. Má svůj list rozdělen na tři vodorovné pruhy, bílý, žlutý a červený. Užívala se v této podobě už před 2. světovou válkou a v propagačních materiálech města se dosud uvádí, i když se nevyvěšuje.

Inf.: Krajské muzeum východních Čech (J.Šíla); OA Hradec Králové (L.Rejmánek).

HRONOV. Hronovská vlajka má tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a zelený, a její barvy byly odvozeny ze znaku, užívaného do r. 1971. Vykádají se tak, že modrá představuje oblohu, bílá mariánskou sochu ze znaku a zelená pažit kolem ní.

Inf.: Jiráskovo muzeum Hronov (Baetorin).

HUMENNÉ. V minulosti se používal prapor složený ze dvou vodorovných pruhů, z nichž horní je žlutý a dolní modrý. Ve středu žlutého pruhu byl umístěn městský znak. V současné době město vlajku nemá.

Inf.: MĚNV (L.Marták).

CHABAŘOVICE. V první polovině 20. let našeho století se začala užívat vlajka tvořená dvěma vodorovnými pruhy, červeným a modrým. Uprostřed byl umístěn městský znak. Podrobněji o ní pojedná v některém z dalších čísel zpravodaje ing. A.Brožek. V současné době Chabařovice vlajku nemají.

Inf.: Ing.A.Brožek.

CHEB. V předválečné době se užívala vlajka složená ze dvou vodorovných pruhů, bílého a červeného (barvy bývalých říšských měst), které německé obyvatelstvo doplňovalo městským znakem uprostřed, aby ji odlišilo od vlajky české. V současné době má vlajka tři vodorovné pruhy v barvách bílé, červené a žluté; uprostřed je nový znak města z r. 1961, kdy Cheb slavil 900. výročí svého založení. Užívá se při slavnostních přiležitostech.

Lit.: js., Nové prapory města Chebu (Národní politika, 53, 1935, č. 4 ze 3.7., str. 4).
Inf.: OA.Cheb (C.Nekuda).

CHOMUTOV. Chomutovská vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý, a v jejím středu je znak města. Užívá se stále, ale jen v ojedinělých případech, např. při oslavách výročí města.

Inf.: MěNV (J.Brabcová); B.Mašek.

CHRUDIM. Chrudimská vlajka má vodorovné pruhy, modrý a žlutý, a v této podobě se uvádí už f. 1830. V té době totiž se nějakým nedopatřením užíval městský znak se zlatomodrým (místo stříbrným) štítem.

Inf.: OA Chrudim (L.Koupilová).

JAHLONEC NAD NISOU. Vlajka má tři vodorovné pruhy, zelený, bílý a zelený; uprostřed listu je městský znak s hradební koruncou. V současné době se městské barvy používají na stolních vlaječkách.

Inf.: MěNV

JANSKÉ LÁZNĚ. Městská vlajka má tři vodorovné pruhy v barvách modré, bílé a žluté. Uprostřed je modrá iniciála J, používaná též v emblému města (se stylizovaným minerálním pramenem).

Inf.: MěNV (Štelzerová).

JIČÍN. Z archivních pramenů lze zjistit, že městská vlajka má vodorovné pruhy bílý a modrý a uprostřed je umístěn jičínský znak. V současnosti se však nevyvěšuje.

Inf.: MěNV (M.Palička).

IVANČICE. V městském muzeu je uložen nevelký plechový praporek z poloviny 18. stol. (šířka 38,5 cm, délka 61,5 cm), který býval vystavován na náměstí v době konání trhů. Je černý s bílým úzkým lemováním (mimo žerdový okraj), vybíhá do dvou cípů a u žerdového kraje má umístěn městský znak - červený barokně zdobený štít se třemi žlutými poháry ("korbelky"); bíle je přimalován letopočet 1759. Jinak však prapor ani vlajka nejsou v Ivančicích známy.

Inf.: OVM (prof.J.Vaněk); Viz též J.Louda, Znaky československých měst, Praha 1975, str. 79.

JIHLAVA. Na rejstříku městské sbírky ze 14. století se zachovala kresba městského praporu (plamene) na kopii. Prapor je rozdělen na osm polí, vždy střídavě tmavých a bílých, přičemž ve 2. a 3. poli první čtverice je silueta tmavého ježka. V analogii s městským znakem by tmavá barva měla být červená, ale v 1. a 4. poli by měl být ještě bílý český lev. Dnes je však vyobrazení praporu zachováno pouze v kopii z minulého století, což stěžuje datování (kresba mohla být k rejstříku přiložena až později); jinak by bylo možno mít jihlavský prapor za nejstarší obrazově doložený u nás. V době kolem r. 1600 užívaly jihlavské městské hotovosti, organizované podle čtvrtí, prapory čtvrtní (bílý, žlutý apod.), ale o těch není nic dalšího známo. Hezký jihlavský prapor byl v dalších staletích zapomenut. V r. 1968 byly zhotoveny vlajky k výzdobě města při slavnostních příležitostech, které mají bílý a červený vodorovný pruh a uprostřed městský znak.

Inf.: OA Jihlava (K.Křesadlo).

JILEMNICE. Městská vlajka, jejíž barvy jsou odvozeny z mluvícího znaku Jilemnice (jilm ve stříbrném poli), má dva vodorovné pruhy, zelený a bílý. Město je však uvádě v obráceném pořadí.

Inf.: Krkonošské muzeum Jilemnice; MÚ 1942 - ZUO.

JINDŘICHŮV HRADEC. Městský prapor se připomíná už v r. 1489. Byl tehdy zhotoven ze 7,5 lokte taftu a ze 4,5 lokte modrého plátna "k růžím". Současná dvoubarevná vlajka je odvozena z městského znaku a má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý. Barvy města se stále oficiálně užívají při slavnostních příležitostech (Jihočeský festival Concertino Praga aj.).

Lit.: Z.Winter, Kulturní obraz českých měst, díl 1, Praha 1890, str. 313.

Inf.: MěNV (V.Hanc); OVM (dr.J.Muk).

JOSEFOV. Městská vlajka Josefova (dnes Jaroměř II) měla tři vodorovné pruhy v barvách trávově zelené (symbol zelené trávníku na hradebních násypech), bílé (barva štítu a helmu znaku) a cihlově červené (barva zdíva hradeb josefovské pevnosti). Autorem návrhu byl Vl. Čerych a vlajka byla schválena městským zastupitelstvem v r. 1935.

Inf.: MÚ 1942 - ZUO.

KADAŇ. Barvy města jsou bílá a modrá a na vlajce byly uspořádány ve dvou svislých pruzích.

Inf.: MĚNV (A.Dvořáková).

KAMENICKÝ ŠENOV. Před vznikem Československa se užívala vlajka s vodorovními pruhy černým a zeleným. Zelená byla barvou lesů a pastvin, černá symbolizovala známé čedičové skály. V současné době, ani po přijetí nového znaku v r. 1970, se vlajka neužívá.

Inf.: Městské muzeum 1942 - ZÚO.

KARLOVY VARY. Už v minulém století se používala vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a červeným. Poněvadž však byla shodná s českou národní vlajkou, němečtí občané ji často odmítali. Po r. 1918 převládlo vyvěšování červené standarty s městským znakem v kruhovém poli. Po druhé světové válce se Karlovy Vary vrátily k vlajce bíločervené, která byla uprostřed doplněna městským znakem. V této podobě se stále používá a vyvěšuje se na kolonádě.

Lit.: K.Nejdl, Pečetě, znaky a vlajka Karlových Varů (Kulturní magazin Kam v Karlových Varech, říjen 1974).

Inf.: Karlovarské vlastivědné muzeum (J.Koudelka);
MĚNV (Nídlová).

KASPERSKÉ HORY. Vlajka má dva vodorovné pruhy, modrý a bílý.
Inf.: J.Louda.

KEŽMAROK. Dosud používaná městská vlajka má dva vodorovné pruhy v barvách žluté a modré.

Inf.: ŠOKA Poprad (dr.J.Szontagh).

KLADNO. Na městské vlajce jsou ve vodorovných pruzích barvy bílá a modrá, uprostřed je umístěn kladenský znak. Vlajka se dosud přiležitostně užívá (někdy i bez znaku).
Inf.: MĚNV (O.Šlégr-J.Potůček).

KLATOVY. Staré letopisy české dokládají, že Klatovští se už r. 1419 účastnili pod vlastní korouhví srážky u Nového Knína při své cestě do Prahy. Dnešní klatovská vlajka je tvořena čtyřmi vodorovnými pruhy v barvách bílé, červené, bílé a červené, jež jsou odvozeny ze znaku města. Byla zavedena až po 2. světové válce a užívá se ji oficiálně při státních oslavách i při kulturních a sportovních událostech místního významu.
Inf.: MĚNV (Kůlová).

KOLÍN. Z doby po druhé světové válce pochází též vlajka kolínská. Aplikuje ve dvou vodorovných pruzích městské barvy bílou a modrou a má oficiální charakter; vyvěšuje se proto při všech slavnostních a významných událostech (např. při festivalu Knochův Kolín) a je zachycena i na barevných pohlednicích města (50m 981/3 a 981/4).
Inf.: MěNV (H.Tučková).

KOMÁRNO. Vlajka Komárna má tři vodorovné pruhy, zelený, žlutý a červený. Do r. 1945 byl uprostřed umístěn historický znak města, od r. 1976 jej nahradil na lici mírně stylizovaný znak vložený do kruhového pole (s opisem KOMÁRNO), na rubu modré kruhové pole se symboly dnešního Komárna - bílou lodí (loděnice), modrou barvou řek (soutok Dunaje a Váhu), zlatým obilním klasem (zemědělský charakter okolí) a bílým a červeným obdélníkem (velkolepá výstavba města). S. Széll uvedl r.1941 vyobrazení vlajky s obráceným pořadím barevných pruhů. Vlajka se používá v běžných velikostech i ve formátu stolních vlaječek.
Inf.: Oblastné Podunajské muzeum v Komárne (dr.M.Mácsa).

KOPIDLINO. Městská vlajka má tři vodorovné pruhy, černý, bílý a modrý, jejichž barvy jsou odvozeny z městského znaku.

Inf.: MÚ 1942 - ZÚO.

KOŠICE. Starý prapor města, který uvádí ještě S.Széll (Városaink neve, címere és lobogója, Budapest 1941), byl odvozen ze znaku Anjouovců: osm střídavě bílých a červených vodorovných pruhů, překrytých u žerdi svislým modrým pruhem (zabíral třetinu délky vlajky) se třemi žlutými pod sebou položenými heraldickými liliemi. Ve Východoslovenském muzeu je zachován prapor z r. 1810 (inv.č. 8469) s uherským znakem se dvěma anděly na lici a se znakem Košic na rubu. Současná vlajka, popsaná ve Statutu města Košic, má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý.
Inf.: MěNV.

KRÁLÍKY. Toto nejvýchodnější české město užívalo do r. 1945 vlajku s pruhy v barvách modré a bílé; význam a původ barev není znám (znak má červený štit). V současné době se vlajka nepoužívá.

Inf.: Městské muzeum Králicky (J.Pavliš); OA Ústí n.O. (J.Křivohlávek).

KRALOVICE. Kralovická vlajka je čtvrcená, její pole mají barvu bílou, žlutou, červenou a modrou. Naposledy se užívala v r. 1947, při oslavách 400. výročí města.
Inf.: Okresní muzeum pro Plzeň-sever v Kralovicích - Mariánské Týnici.

KRALUPY NAD VLTAVOU. Podle sdělení zástupců města je kralupská vlajka bílá a modrá.
Inf.: Dr. L. Mucha.

KRASLICE. Starší vlajka s vodorovnými pruhy bílým a modrým, odvozená z působivého a jednoduchého znaku, byla obnovena v r. 1970, při oslavách 600. výročí povýšení Kraslic na město. Používá se ji k výzdobě města při slavnostních přiležitostech.

Inf.: MŠNV (A.Krsičková).

KREMNICA. Nejstarší zachovaný městský prapor v kremnickém muzeu z r. 1659 je tvořen 7 vodorovnými pruhy v barvách modré, žluté, červené, bílé, modré, žluté a červené. Uprostřed je ve vavřinovém věnci kremnický znak. Druhý městský prapor z r. 1743, uložený ve Státním okresním archívu, má čtyři pruhy v barvách červené, modré, bílé a žluté. Ve středu je postava sv. Kateřiny, patronky města, která drží v pravé ruce tasený rovný meč, v levé štit kremnického znaku, za její pravou nohou je vidět zubaté půlkolo. Ještě po první světové válce se zřejmě užívalo vlajky s barevnými pruhy modrým, žlutým, červeným a bílým; kremnický historik M. Matunák však uvádí, že správné pořadí barev by podle městského znaku mělo být červená, bílá, modrá a žlutá.

Lit.: M. Matunák, Z dějin slobodného a hlavného banského města Kremnice, Kremnica 1928, str. 190-194.

Inf.: ŠOKA Žiar n.H. se sídlem v Kremnici (R.Ritter-Chovančová).

KRNOV. Vlajka má tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a žlutý, není však známo, kdy se jí začalo užívat.

Inf.: Slezské muzeum v Opavě (J.Bakala).

LEVVICE. Vlajka užívaná už od středověku, má dva vodorovné pruhy, žlutý a zelený.
Tekovské muzeum v Leviciach (P.Behula).

LEVOČA. Levočská vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a červený, a uprostřed je umístěn městský znak. Při oslavách 700.výročí Levoče jako sídla provincie spišských měst v r.1971 byla rozmnožena ve stolním provedení a jako autovlajka.

Inf.: Spišské muzeum v Levoči. 533

LIBÁŇ. Vlajka, známá ještě v r. 1942, měla tři vodorovné pruhy v barvách žluté, červené a bílé. Poměr stran vlajky byl 2:3.
Inf.: MÚ 1942 - ZÚO.

LIBEREC. Z libereckého znaku byla odvozena vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, červeným a bílým. V této podobě je doložena r. 1831 na obrazu liberecké Střelnice, namalované na střeleckém štítu uloženém ve sbírkách Severočeského muzea v Liberci. Patrně po r. 1938, kdy tehdejší německé správě města vydily české národní barvy, byla zavedena vlajka lazurově modrá se znakem Liberce uprostřed. Jako prapory se tyto symboly užívaly i po vzniku Československa a byly vyvěšovány na liberecké radnici ještě v r. 1945. Pak jejich vyvěšování ustalo.

Inf.: Okresní archiv Liberec (dr.Vl.Ruda).

LIBOCHOVICE. Vlajka Libochovic má dva vodorovné pruhy v barvě bílé a modré a zřejmě se dosud používá.

Inf.: MĚNV (Fr.Kabát).

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ. Městská vlajka mívala v minulosti dva vodorovné pruhy v barvě bílé a modré, ale v současné době se nepoužívá, ani se nezachovala.

Inf.: MĚNV (J.Kasanický).

LIŠOV. Městské barvy jsou shodné s českými národními barvami a mají i na vlajce stejnou úpravu - jde o dva vodorovné pruhy, bílý a červený.

Inf.: Městské muzeum 1942 - ZÚO

LITOMĚŘICE. Městská vlajka jako jedna z mála nemá barvy odvozeny z městského znaku. Tvoří ji vodorovné pruhy modrý a žlutý a dosud se přiležitostně používá.

Inf.: MĚNV (J.Zlatohlávek).

LITOMYŠL. K výzdobě města se neoficiálně používá červená vlajka s bílou heraldickou lilií, obrázející věrně městský znak.

Inf.: Okresní vlastivědné muzeum Litomyšl (K.Severin).

LOKET NAD OHŘÍ. Loketská vlajka má bílý vodorovný pruh nad pruhem červeným a uprostřed listu je umístěn městský znak.

Inf.: MĚNV.

LOUNY. Prapor lounské městské hotovosti měl před husitskými válkami modrou barvu a na pravé straně městský, na levé čes-

ký znak. V husitských válkách byl prapor červený. V zápisu početní knihy lounské se mluví r. 1451 o jeho opravě a o tom, že byl zhotoven z barevného plátna (pro těla rubea ad vexillum ...). Po r. 1550 vystřídal českého lva rakouský orel. Ve druhé polovině 19. stol. se začala podle barev městského znaku užívat vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, modrým a bílým.

Lit.: E.Wagner - Z.Drobná - J.Durdík, Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské, Praha 1956, str. 90 - 91.

Inf.: Okresní archiv Louny (dr.B.Löšek).

LUČENEC. V minulosti se užíval prapor se dvěma vodorovnými pruhy, červeným a žlutým. S. Széll uváděl r. 1941 vlajku žlutou s červeným kosým pruhem, pak ji nahradil vlajkou modrou s obrazem pelikána, krmícího mládáta svou vlastní krvi (podle městského znaku). V současné době se městská vlajka neužívá.

Inf.: ŠOKA Lučenec (dr.I.Červenák).

MANĚTÍN. V městském muzeu je uložena vlajka se čtyřceným listem. V horní části je pole červené (u žerdi) a černé, v dolní žluté (u žerdi) a bílé. Uprostřed je umístěn manětínský znak (s nasprávně provedenou orlicí). Doba vzniku vlajky není známa.

Inf.: MěNV (J.Nacházel); K.Černý.

MARIÁNSKÉ HORY. Vlajka Mariánských Hor (od r.1924 součást Ostravy) měla dva vodorovné pruhy, červený a bílý. Navrhl ji - současně s obecním znakem - Jan Grmela v r. 1900 a v tomtéž roce ji schválilo obecní zastupitelstvo (tehdy se ještě obec nazývala Lhotka).

Lit.: L.Cimalová: Jan Grmela a rozvoj Mariánských Hor v letech 1900 - 1906 (sborník Ostrava, sv.7,str.149,Ostrava 1974).
Inf.: Archiv města Ostravy (L.Cimalová - A.Suldovský).

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ. Používaná vlajka má tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a žlutý, jež jsou odvozeny z barev polí štítu městského znaku.

Inf.: J.Klement.

MARTIN. Vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý, uprostřed je městský znak.

Inf.: Ing.L.Hnát.

MĚLNÍK. Mělnická vlajka má dva vodorovné pruhy, červený a žlutý; někdy se doplňuje městským znakem.

Inf.: B.Mašek.

MILEVSKO. Městské barvy jsou zlatá a modrá (ze znaku pánu z Hodějova), vlajka má tedy mít žlutý pruh nad modrým, ale nepoužívá se.

Inf.: ZÚO - 1942.

MIMOR. Užívané městské barvy jsou černá a žlutá.

Inf.: MěNV (V.Mansfeldová).

MLADÁ BOLESĽAV. Vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý. Užívá se v menších rozměrech při výzdobě města, zvláště v jeho nové části.

Inf.: Dr.L.Mucha.

MNÍŠEK POD BRDY. Městská vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a červený, jak to odpovídá barvám znaku města.

Inf.: Okresní archiv Příbram, pob. Dobříš (J. Třešňák).

MODRA. Modranská vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, a uprostřed městský znak.

Inf.: Muzeum L.Štúra v Modre (O.Pavníková).

MORAVSKÝ KRUMLOV. V r. 1962 byla navržena k oslavám 700.výročí povýšení Moravského Krumlova na město podle barev městského znaku vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým. Nahradila tak dosavadní vlajku žlutočervenou, která nesla barvy někdejší krumlovské vrchnosti, Lichtenštejnů. Autorem návrhu je Ota Doubek.

Inf.: O.Doubek.

MOST. Most měl svůj prapor už před husitskými válkami, ale Mostečtí jej ztratili v jejich průběhu, jak se dozvídáme r. 1456 z listiny krále Ladislava, kterou se městu povoluje korouhev nová (... sicut alie civitates regni nostri Bohemise vexillissive banderii suis utuntur) s městským znakem, jak byl "od pradávna" na předešlé. Dnešní vlajka má sedm vodorovných pruhů, střídavě modrých a bílých. I v současné době se občas vyvěšuje.

Lit.: R. Nový, Počátky znaků českých měst (Sborník archivních prací 26, 1976, č.2, str.384); Codex iuris municipali III, Praha 1948, č.192, str.331.

Inf.: J. Štovíček.

NÁCHOD. Náchodská vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a světle modrý (v r.1942 byl označován za kobaltově ultramarínový). Vyvěšuje se při slavnostních příležitostech.

Inf.: MěNV (O.Šafář); ZÚO - 1942.

NEJDEK. Vlajka má tři vodorovné pruhy, žlutý, červený a bílý. V současné době se nepoužívá.

Inf.: Dr. G. Mattern.

NERATOVICE. Neratovickou vlajku tvoří dva vodorovné pruhy v barvě zlaté a modré a svislý červený pruh u řeřidi (o šířce 1/3 délky vlajky). Byla schválena plenem MěNV 30.3.1977 (po doporučení Archivní správy MV). Zlatá barva symbolizuje zlatý pruh země České, v něm Neratovice leží, modrá řeku Labe, červená socialistický charakter města, které vzniklo r. 1957. Poměr stran vlajkového listu je cca 1:2.
Lit.: M.Bendl, Neratovice, Neratovice 1977.

NEŠTĚMICE. Vlajka, zavedená v r. 1977, má tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a červený. Tyto barvy odpovídají znaku města, který vstoupil v platnost r. 1970. Podrobněji o ní pojedná v některém z dalších čísel zpravodaje ing.A.Brožek.
Inf.: Ing.A.Brožek; Flaggenmitteilung 25/1978.

METOLICE. V městském muzeu je uchován a na MěNV se využívá prapor, který má na bílém listu tři červené vodorovné pruhy. Byl odvozen z obrazu městské pečeti z konce 18. století, kde však ve skutečnosti nešlo o podélně pruhovaný prapor, ale o rychtářskou žílu, převzatou z pečeti ještě starší (1590).
Lit.: K.Liška, O znaku města Metolic, Listy Genealogické a heraldické společnosti v Praze, 1974:6;3, Praha 1974.
Inf.: Městské muzeum (M.Burďová).

NITRA. Městský prapor vznikl r. 1550. Byl světlá modrý a vybíhal do dvou cípů, opatřených třapci. Od r. 1750 byl prapor rozdělen na dva vodorovné pruhy, světlé modré a bílé, a do první třetiny délky byl položen městský znak. Stejně vyhlíží i současná vlajka, ale znak města, vybíhající do čtyř půlkruhů leží uprostřed. Malé vlaječky jsou bez znaku. Vlajka se používá při výzdobě města ke slavnostním přiležitostem, jako jsou např. celoslovenské dožínky, zemědělské výstavy aj.
Inf.: ŠOKA Nitra (Chrastina); MěNV (J.Paulen - Ing.J.Holčík).

NOVÉ ZÁMKY. Vlajka má sedm vodorovných pruhů střídavě zelených a bílých. Barvy jsou odvozeny z městského znaku. V současné době se vlajka nepoužívá.

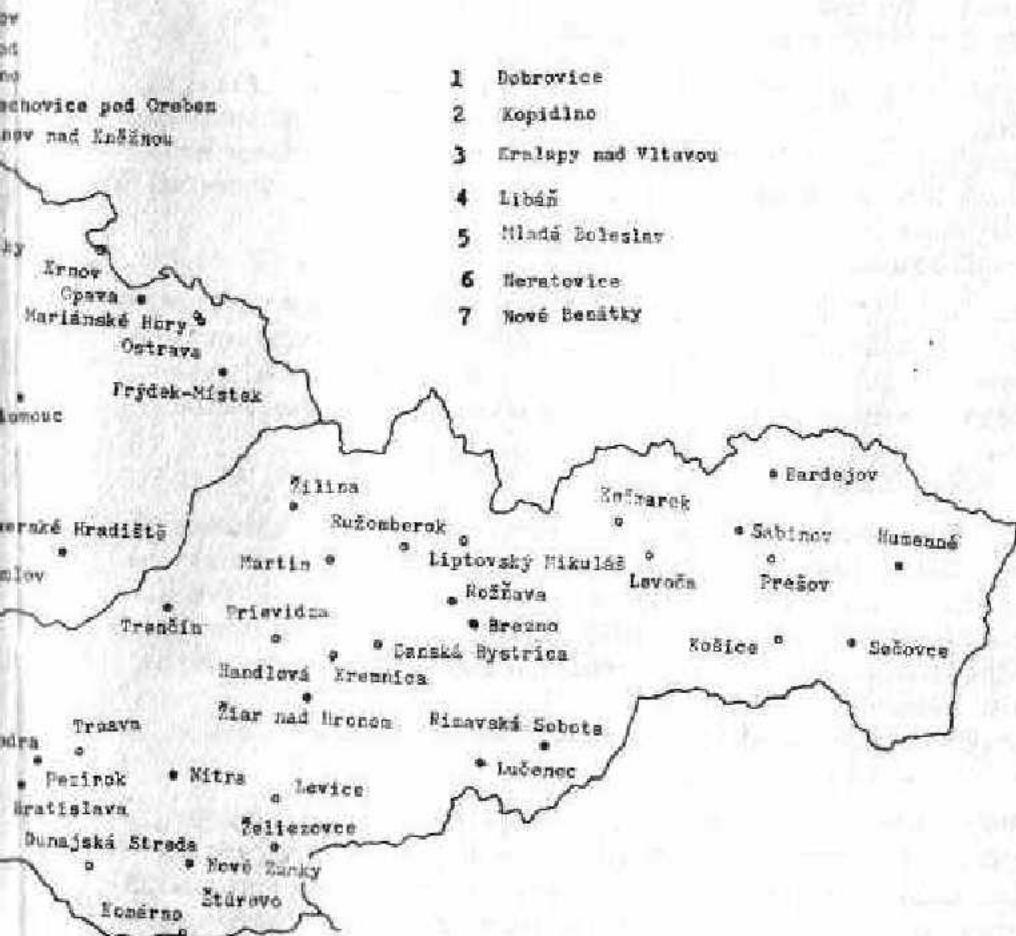
Inf.: J.Miller.

NOVÝ KNÍN. Vlajku tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a červený.
Inf.: Okresní archiv Příbram, pob. Dobříš (J.Třešňák).

Č E S K O S L O V E N S K O

Města, jejichž vlajky jsou
vyobrazeny a popsané
ve Vexilologii č. 28 a 32-33

NYMBURK. U příležitosti oslav 700 let povýšení Nymburka na město (1275) byly v r. 1975 vytvořeny vlajky a prapory, skládající se ze dvou vodorovných pruhů, bílého a červeného; uprostřed je znak města v gotickém štítu. Městskými prapory bylo vyzdobeno prostranství budovy MěNV a současně byly vydaný i papírové vlaječky.

Inf.: Prof.P.R.Černý.

NÍRANY. Při různých příležitostech se jako městská vlajka používá tradiční hornická vlajka se dvěma vodorovnými pruhy, zeleným a černým.

Inf.: MěNV (V.Šindelář); K.Černý.

OLOMOUC. Olomoucká vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, a byla zavedena v době, kdy se užívalo polepšení šachované orlice stříbrné a červené na zlatou a červenou. Je zachycena na některých starších vyobrazeních, dávno se však už nepoužívá.

Inf.: J.Louda.

OPAVA. V r. 1974 u příležitosti jubilejních oslav 750 let Opavy (1224-1974) byla ve stolním provedení rozmněna opavská vlajka, tvořená dvěma vodorovnými pruhy, bílým a červeným, mezi nimiž je umístěn opavský znak v barokním štítu.

Inf.: MěNV (L.Žák).

OPOČNO. Městská vlajka má tři vodorovné pruhy v barvách modré, žluté a zelené, které jsou odvozeny z městského znaku a značí jeho oblohu, slunce a tři vrchy. Užívalo se ji dávno a zřídka ještě před r.1945, ale pak byla zapomenuta. U příležitosti oslav 900. výročí Opočna ji ve svém návrhu obnovil Václav Potoček.

Inf.: OA Rychnov n.K. (B.Pavel-J.Juza); MÚ 1942 - ZÚ; MěNV (Fr.Landa).

OSTRAVA. Starší ostravská vlajka měla vodorovné pruhy v barvách bílé a modré. Poněvadž byla totožná s vlajkami několika dalších měst, došlo v r.1969 k její změně v heraldickém smyslu při zachování ostravských městských barev. Nová vlajka je modrá a uprostřed má bílého koně se zlatým sedlem. Dále je na ní (jako na městském znaku) žlutá pětilistá růže. Podobu a užívání vlajky určuje Statut města Ostravy (část V,oddíl 1, § 76); vyobrazení je přílohou jeho originálu. Autorem nového návrhu je J.Louda.

Lit.: Fly Bulletin Newsletter 2, 1970, č.1, str. 1.

Inf.: Archiv města Ostravy (L.Cimalová - Ant.Suldošský).

OSTROV NAD OHŘÍ. Vlajka města má dva vodorovné pruhy, bílý a světle modrý. Odpovidá barvám znaku a občas se užívá. Byla patrně vytvořena v r. 1931 k oslavám 600 let města.

Lit.: J.Kühnel, Geschichte der Stadt Schlackenwerth, Ostrov 1923.
Inf.: MěNV (J.Richter).

PELHŘIMOV. U příležitosti oslav 750. výročí založení Pelhřimova (1225-1975) bylo město vyzdobeno dvěma tisíci vlajáček, které vyrobil místní textilní závod Modeta. Vlajky jsou tvořeny třemi vodorovnými pruhy v barvách červené, bílé a modré a uprostřed mají v gotickém štítu městský znak.

Inf.: MěNV (Žáková).

PEZINKA. V Malokarpatském vinohradnickém muzeu v Pezinku je uložena městská standarta z r. 1649 v barvě zelené a červené, jež má na jedné straně znak města, na druhé znak Uhер. Dnešní městská vlajka má jen dva vodorovné pruhy, zelený a červený, a používá se při slavnostních příležitostech a památných dnech (Den osvobození Rudou armádou, Slavnosti malokarpatského vinobrani).

Inf.: ŠOKA Bratislava-vidiek se sídlem v Pezinku (dr.J.Dubovský).

PÍSEK. Dlouhodobá tradice užívání městských vlajek při slavnostních příležitostech se i nyní udržuje. Písecká vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý (jenž se někdy uvádí jako blankytně modrý). Barvy města jsou odvozeny ze znaku, v lidovém podání představují oblihu a hvězdy na ní, jak ji tento znak ukazuje.

Inf.: OA v Písku se sídlem v Mirovicích; Oblastní muzeum Písek (J.Šindelář); MÚ 1942-ZUO.

PLZEŇ. Podle vzoru městského znaku je čtvrcen i list plzeňské vlajky (a praporu). Městské barvy jsou čtyři a na vlajce jsou umístěny tak, že bílá a žlutá jsou v horní polovině, kdežto zelená a červená v dolní polovině. Vhled vlajky a její užívání upravuje § 142 Statutu národního výboru města.

Ještě v Ottově slovníku naučném (sv.19 z r. 1902 str.965) je uvedeno, že list vlajky se skládá ze čtyř vodorovných pruhů, červeného, bílého, zeleného a žlutého. Ze starých letopisů českých vysvítá, že už r. 1419 měli Plzeňští svou korouhev, a níž se při tažení do Prahy účastnili srážky u Nového Kina.

Lit.: M.Bělohlávek, O znaku města Plzně, Věstník ÚNV Plzeň, č.19/1948, str.142-144; J.Rous, Kniha o Plzni, Plzeň 1945, str.17-18.
Inf.: Archiv města Plzně (dr.M.Bělohlávek; K.Černý).

POČÁTKY. Městské barvy, žlutá a modrá, jsou na vlajce upraveny do dvou vodorovných pruhů.
Inf.: MÚ 1942-ZUO.

PODEBRADY. Lázeňské město Poděbrady stále vytváří vlajku složenou ze tří vodorovných pruhů v barvách bílé, žluté a červené.

Inf.: Dr.L.Mucha.

PODMOKLY. Před 2. světovou válkou, pokud ještě byly samostatným městem (r.1942 byly připojeny k Děčínu), užívaly Podmokly vlajku tvořenou dvěma vodorovnými pruhy v barvách červené a žluté.

Inf.: Dr.Vl.Smotlacha.

PRAHA. Středověká Praha se vyvinula jako čtyřměstí (viz heslo Vlajky pražských měst), jehož jednotlivé součásti žily administrativně odděleně až do r.1784, kdy teprve byly dvorským dekretem spojeny v jeden celek a kdy pod jednotným magistrátem vzniklo hlavní město Praha. Sídlem magistrátu se stala staroměstská radnice a vnějšími symboly sjednocené Prahy se staly dosavadní symboly Starého Města pražského, t.j. jeho městský znak a prapor. Staroměstský prapor měl tehdy dva vodorovné pruhy, černý a žlutý, jichž barvy byly odvozeny z městského znaku a prvně doloženy r.1622. Poněvadž to však byly také barvy rakouského císařství, nezískaly v Praze oblibu, což se výrazně projevilo např. v r.1848. Když se městská rada r. 1886 unesla, aby B.Wachsmann namaloval správné znaky, barvy i pečeti pražských měst, stanovil tehdejší pražský archivář J.Emler pražské barvy jako žlutou a červenou. Prapory v těchto barvách se pak užívaly zejména při jubilejní výstavě v Praze r.1891 a přesto, že se tehdy ještě nevzily, staly se symbolem Prahy. S praporem je shodná i pražská městská vlajka. Tvoří ji dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, a její podobu i užívání upravuje vyhláška Národního výboru hl.m.Prahy z 19.12.1964. Užívá se při slavnostních příležitostech (i na vozech městské hromadné dopravy), a to podle výslovného ustanovení pouze vedle vlajky státní.

Lit.: V.Vejtišek, O městských barvách pražských (Věstník hl.m.Prahy 42, 1935, č.46, str.866-868); Vyhláška o znaku hlavního města Prahy (Sbírka vyhlášek a instrukcí Národního výboru hl.m.Prahy, částka 8 z 19.12.1964, str.27); L.Mucha, The Flag of the Czechoslovak Capital Prague and the Flags of 18 Prague Towns (The Flag Bulletin XI, 1972, č.2, str.245-249).
Inf.: Archiv hl.m.Prahy (dr.J.Čarek); B.Zillynský.

PREŠOV. Prešovská vlajka měla v minulosti dva vodorovné pruhy, světle modrý a žlutý. Tyto barvy byly odvozeny z 1. pole čtvrceného štítu městského znaku, který dal Prešovu Ferdinand I. v r. 1558. Uprostřed býval prešovský znak. Dnes se užívá původního znaku z r. 1453, takže barvy vlajky ztratily oprávnění.

Inf.: Múzeum Slovenskej republiky rád v Prešově (J.Höger); Archívna správa Praha (dr.J.Šamberger); S.Tóth, Sáros vármegye monografiája, sv. 2, Budapest 1910, str. 512.

PRIEVIDZA. V bojnickém muzeu je uložen plechový prapor Prievidzy z r. 1772 (inv.č. H-2284). Tvoří jej tři vodorovné pruhy - červený, bílý a zelený (jsou to uherské státní barvy), v levé polovině je v oválu městský znak, na druhé straně znak Uhер. Prapor byl renovován v r. 1867. V novější době však Prievidza vlajku nepoužívá.

Inf.: Múzeum v Bojniciach (O.Bešše).

PŘESTICE. Před r. 1945 byla ve městě známa vlajka tvořená třemi vodorovnými pruhy v barvách černé, bílé a černé.

Inf.: Městský archiv 1942 - ZÚO.

PŘÍBRAM. Městská vlajka má tři vodorovné pruhy v barvách bílé, modré a červené v poměru šířky 2:1:2 (modrý pruh je užší). Poměr stran vlajky byl stanoven na 2:3. Vlajka byla vytvořena r. 1949 a schválena spolu s nově upraveným znakem města rozhodnutím ministerstva vnitra. Několik vlajek bylo ušito a vyvěšovaly se na budově MěNV.

Lit.: A.Přibyl, O znaku a pečetích horního města Příbrami (Vlastivědný sborník Pedbrdaka 3, Příbram 1969, str. 19).

Inf.: Okresní muzeum v Příbrami (dr.L.Mikovcová).

RAKOVNÍK. V rakovnickém kancionálu Johany Rajčky z r. 1596 (3.díl, str. 224) je vyobrazen bílý prapor s červeným ramenem, který byl nesen ve vojsku, jež šlo bránit hořící Rakovník. Podehný prapor, ale s modrým pelem, je uložen ve sbírkách městského muzea a nosívali jej při různých slavnostech v minulém století studenti rakovnické reálky.

Lit.: J.Renner, Pečetidla, pečeti a znak královského města Rakovníka, Rakovník 1946, str. 26; J.Renner, Historie městského muzea a průvodce jeho sbírkami, Rakovník 1940, str. 60.
Inf.: Ing.A.Brožek; Okresní muzeum v Rakovníce (Zemáneková).

RIMAVSKÁ SOBOTA. Město mívále vlajku sliženou ze dvou vede-

revných pruhů, medrého a bílého. S.Széll uvádí r. 1941 vlajku se třemi vodorovnými pruhy, medrým, černým a medrým. V současné době se žádná vlajka nepoužívá.
Inf.: Generálké múzeum (Sveren J.).

ROŽŇAVA. Také pro Rožňavu uvedl S.Széll r. 1941 vlajku, a to medu s červeným madřejakým křížem. V r. 1973 však městský národní výber schválil spolu s upraveným znakem i vlajku tvořenou dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a medrým. Pomér jejich stran je 2:3. Autorem návrhu je dr. P.Püspöki Nagy.

Lit.: P.Püspöki Nagy, Erb mesta Rožňavy, Bratislava 1973, str. 82-83.

Inf.: Ing.A.Brožek.

RUŽOMBEROK. Vydání zákona č. 269 z r. 1936 o používání vlajek a jiných symbolů samosprávných svazků podnítilo městské zastupitelstvo k tomu, aby vytvořilo městskou vlajku. K jejímu schválení došlo v únoru 1938, v březnu byl návrh předložen pražskému ministerstvu vnitra; odtud putoval na krajský úřad do Bratislavu, který se v květnu 1938 informoval v Ružomberku, zda město na původní žádosti dosud trvá. Po kladném vyjádření schválilo vlajku v dubnu 1941 bratislavské ministerstvo vnitra. Vlajka má tři vodorovné pruhy, červený, žlutý a bílý, jejichž barvy jsou odvozeny z městského znaku. Měla být používána jak městskými úřady, tak i korporacemi a jednotlivci při různých slavnostních příležitostech. Zejména se však měla vyvěšovat na městském domě v době zasedání městského zastupitelstva. Pomér stran byl stanoven na 2:3.

Lit.: E.Kufčák, Mestská správa a komunálna politika, In: Ružomberok, Bratislava 1969, str. 111-112.

Inf.: ŠOKA Liptovský Mikuláš (dr.E.Kufčák).

RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. Rychnovská vlajka má tři vodorovné pruhy, bílý, zelený a červený, jejichž šířky jsou v poměru 2:1:2 (zelený pruh je užší). Barvy jsou odvozeny z městského znaku. Vlajka se dosud přiležitostně používá.
Inf.: Okresní archiv Rychnov nad Kněžnou (B.Pavel).

SABINOV. V minulosti se užívala vlajka, jejíž list byl kosmo rozdělen na dva trojúhelníky, žerďový žlutý a vlající modrý. Uprostřed byl umístěn městský znak. Vlajka je zachována v prešovském muzeu.

Inf.: Múzeum Slovenskej republiky rád v Prešově (J.Höger).

SEČOVCE. Do r. 1944 byla v sečovském kostele uložena červeno-modrá městská vlajka s vyšitým znakem města; zmiňuje se o ní i městská kronika. Při přechodu fronty se vlajka ztratila. V současné době se městských vlajek ani praporů v Sečovcích neužívá.

Lit.: Adalékok Zemplén vármegye történetéky.

Inf.: Vlastivedné múzeum Sečovce (Š.Korčmároš).

SOKOLOV. Z barev městského znaku vychází vlajka sokolovská, která má dva vodorovné pruhy, zelený a bílý. V současné době se však nepoužívá.

Inf.: Dr.G.Mattern.

STRAKONICE. Strakonická vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý. Podle vyjádření městského úřadu v r. 1942 byly však barvy města bílá a modrá.

Inf.: Muzeum středního Pootaví (Říhová).

STŘEKOV. Vlajka Střekova, který je dnes částí města Ústí nad Labem, měla tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a modrý. Podrobněji o ní pojedná v některém z dalších čísel zpravodaje ing. A. Brožek.

Inf.: Ing.A.Brožek.

STŘÍBRO. O existenci městského praporu podává zprávu už v r. 1386 Cantus de Victoria Cladrubensium super Misam, pojednávající o nezdáreném útoku Stříbrských na kladrubský klášter. Dnešní vlajka se skládá ze dvou vodorovných pruhů, jejichž barvy údajně jsou modrá a bílá, což však neodpovídá barvám současného znaku.

Lit.: R.Nový, Stříbrské vojenství, Historie a vojenství 1963, str. 427-444.

Inf.: Dr. G.Mattern; J.Miller.

SUŠICE. Staré letopisy české mluví o tom, že Sušičtí táhli r. 1419 pod vlastní korouhví do Prahy a že pod ní bojovali u Nového Knína. Současná sušická vlajka je odvozena z barev městského znaku. Má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý, a ještě nedávno se občas používala.

Inf.: MÚ 1942 - ZÚO; J.Louda.

ŠTĚtí. Také vlajka Štětí má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý.

Inf.: MěNV (M.Kabát).

ŠTÚROVO. Vlajka má u žerdi svislý červený pruh a dále sedm vodorovných pruhů střídavě modrých a žlutých.
Inf.: Ing.A.Brožek.

TÁBOR. Městské barvy historického Tábora jsou černá a zlatá, ale vlastní vlajku město nemá. Při slavnostních příležitostech se však vyvěšuje romantismem ovlivněná modifikovaná vlajka husitská, která by se vzhledem ke vztahu Tábora k husitské revoluci mohla považovat za neoficiální vlajku městskou. Je to černý list s úplným červeným lemováním; v jeho horním rohu je červený kalich.
Inf.: Muzeum husitského revolučního hnutí (J.Schneider); MěNV.

TACHOV. Před r. 1945 se užívala vlajka složená ze dvou vodorovných pruhů, bílého a červeného, odpovídající městskému znaku. Ve sbírkách tachovského muzea se však nachází další vlajka, kterou tvoří tři pruhy - bílý, červený a bílý, a uprostřed je umístěn tachovský znak. V současné době se městských vlajek nepoužívá.

Inf.: Okresní muzeum v Tachově (Přenosilová-J.Liška); Dr. G.Mattern.

TANVALD. Dříve vyvěšovaná vlajka měla dva vodorovné pruhy, zelený a bílý, jak uvádí H.G.Ströhl (Städtewappen von Österreich-Ungarn, Wien 1904). O současném užívání není nic známo.

Inf.: J.Miller.

TEPLÁ. Městská vlajka měla dva vodorovné pruhy, černý a žlutý, a její barvy byly odvozeny ze znaku města.

Inf.: Dr.G.Mattern.

TEPLICE. Teplická vlajka má dva vodorovné pruhy, bílý a modrý (někdy světle modrý). Při vyvěšování praporů svisle visících se ještě někdy klade do jejich středu modrě lemovaný bílý štít s modrou kašnou, z níž tryská voda. Obou symbolů se stále používá.

Inf.: Okresní archiv Teplice (R.Bervic).

TIŠNOV. Tišnovská vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý, což odpovídá městskému znaku. Občas se používá.

Inf.: MěNV (Vaněčková).

TRENČÍN. V trenčínském múzeu je uložen mestský prapor z r. 1807. Tvorí jej dva vodorovné pruhy, svetle modrý a bily, mezi nimi je u žardí v kruhovom poli vyšitý mestský znak s textom IST HOC ARMATOS DONAT CIVES TRENCHINENSES. Na druhé strané je vyobrazen patron mesta, sv. František Xaverský, a obraz starého Trenčína. V súčasnej dobe mesto nepoužíva vlajku ani prapor.
Lit.: M.Šišmiš, Historické znaky a pečetidlá v zbierkach Trenčianskeho múzea, Krásy Slovenska 53, 1976, č.2, str. 64-65.

Inf.: Trenčianske múzeum (dr.M.Šišmiš).

TRMICE. Vlajka Trmic (dnes je to súčasť Ústí nad Labem) mela dva vodorovné pruhy, modrý a bily. Podrobnejši o ni pojedná v niektorém z ďalších čísel zpravodaje ing.A. Brožek.

Inf.: Ing. A.Brožek.

TRNAVA. V období feudalismu sa užíval v Tranavě prapor tvorený dvoma vodorovnými pruhy, žlutým a modrým; barvy sú odvozeny z mestského znaku.

Inf.: ŠOKA Trnava (dr.J.Šimončič).

TŘEBECHOVICE POD OREBEM. Zachovaná plechová korouhev z 18. storočia, ktorá sa dávala sľubom, že byl zahájen mestský trh, má dva vodorovné pruhy, bily a červený; uprostred je mestský znak so troma bilymi perami ako klenotom.
Lit.: V.Koleš, Znaky, pečetě a barvy města Třebechovické hory Oreb nad Dědinou (Stará Třebechovice, č. 28, 1939, str. 3-6).

Inf.: MěNV (Čejková).

TÝN NAD VLTAVOU. Vlajka mesta je tvorená troma vodorovnými pruhy, bilym, žlutým a červeným, tedy všemi barvami z mestského znaku. Pomér stran vlajkového listu je stanoven na 2:3 a vlajky sa dosud užívajú.

Lit.: Mestský znak v Týne nad Vlt. bude upraven (Hlas lidu č. 38/1949, České Budějovice).

Inf.: Mestské muzeum (Hronková).

UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mestská vlajka, užívaná už v dobe Rakousko-Uheraka, mala dva vodorovné pruhy, modrý a červený; uprostred byl umiestnený znak Uherského Hradiště.

V poslední době nebyla příležitost k jejímu použití.

Inf.: MěNV (Zd.Uher).

UNHOŠŤ. Starý prapor a vlajka Unhoště, používané do r. 1943, měly vodorovné pruhy v barvách bílé a zelené, dokumentující skutečnost, že město mělo od r. 1489 právo pečetit zeleným voskem. V r. 1943 doporučil heraldik J.Milde, aby byly ze znaku města odvozeny barvy žlutá a modrá, a stejně pořadí dostaly dva vodorovné pruhy vlajky. Obou verzi vlajek se jen málo používalo.

Inf.: Vlastivědný kroužek při Melicharově městském muzeu v Unhošti (V.Šefčík-J.Šmid).

ÚSTÍ NAD LABEM. Už před husitskými válkami mělo Ústí svůj prapor. Byl červený, uprostřed měl žlutý kruh a v něm zelený štit s bílým vzpřímeným lvem ozbrojeným přílbou, pancířem a ochranným kabátcem i žlutými drápy; lev měl vztyčený dvojitý ocas. Na vrcholu přílby byla malá říční lodka, z jejíhož levého boku při konci vyčnívalo malé veslo. Prapor byl ukořistěn a zničen při obsazení a spálení města husity v červnu 1426. Vyplývá to z listiny Ladislava Pohrobka z 19.6.1457, kterou potvrdil Ústí právo užívat starý prapor se znakem (Codex iuris municipalis III, Praha 1948, č. 196, str. 336-338). Není známo, kdy jeho užívání zaniklo. V r. 1848 je doložen městský prapor se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a červeným (na obraze svěcení praporu Národní gardy za sbírek ústeckého muzea). Taková vlajka se užívala až do r. 1946.

Inf.: Okresní archiv Ústí nad Labem (Souček).

VIMPERK. Při slavnostních příležitostech se ve Vimperku po celou poválečnou dobu užívá vlajka se třemi vodorovnými pruhy, zeleným, bílým a žlutým. Barvy jsou odvozeny z městského znaku. V současné době se vyzdobují domy města témito vlajkami a prapory zejména při konání tradičních akcí Léto pod Boubinem (od r. 1957) a Setkání mládeže Šumavy (od r. 1968). Inf.: Městské muzeum (V.Kalous).

VODNÁNY. Vodňanská vlajka má tři vodorovné pruhy v barvě zelené, červené a žluté; barvy odpovídají rovněž znaku města. Inf.: Městské muzeum (M.Veselý).

VOLYNE. Městské barvy jsou bílá a červená a volynská vlajka měla proto vodorovné pruhy bílý a červený.

Inf.: MU 1942 - ZÚO.

VYSOKÉ MÝTO. Z textu znakového privilegia krále Vladislava II. z r. 1471 vyplývá, že už před tímto datem mělo město svůj prapor. K r. 1619 se uvádí, že prapor městský byl zhotoven "z dykyt modré, červené a bílé" a nechal obraz sv. Jiří, patrona města (nachází se i ve znaku města). Takový prapor uvádí ještě i H.G.Ströhl v r. 1904. V minulém století se však už užívalo praporu modrobílého, v barvách rodu wittelsbašského, k němuž patřila manželka císaře Františka Josefa, česká královna Anna (Mýto bývalo venné město). Po vzniku Československa upadly tyto barvy v zapomenutí a od počátku 30. let se začala užívat vlajka s vodorovnými pruhy zeleným a červeným (odkazující na zelenou san v červeném poli vyskomýtského znaku v přítomnosti sv. Jiří). Vlajka byla schválena na základě usnesení městského zastupitelstva po dobrozdání prof. V.Vojtíška. V poválečné době ještě přichází do vlajek znak a přiležitostně se jich používá k výzdobě města.

Lit.: A.V.Šembera, Vysoké Mýto, Olomouc 1845, str.99,138-140; R.Nový, Počátky znaků českých měst (Sborník archivních prací 26, 1976, č.2, str.394); H.G.Ströhl, Städtesappen von Oesterreich-Ungarn, Wien 1904.

Inf.: MÚ 1942 - ZÚO; Okresní archiv Ústí n.O. (J.Křivohlávek).

ZNOJMO. Nejstarší zmínka o znojemském praporu je r. 1425 v městské knize (240, fol. 68). V r. 1453 byl zhotoven ze žlutého hedvábí a znamení na něm bylo namalováno. Nynější znojemská vlajka má dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, a pochází z doby, kdy se (pod vlivem německých obyvatel města) užívalo polepšení moravské šachované orlice stříbrné a červené ve znaku Znojma na zlatou a červenou. Vlajky se vyvěšují zejména při historických hrách Královských hodokvasů a jsou vyobrazeny i na plakátech vydaných k propagaci této slavnosti.

Lit.: E.Wagner-Z.Drobná-J.Durdík, Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské, Praha 1956, str. 90-91.

Inf.: Dr. L.Mucha.

ŽATEC. Žatecká městská hotovost měla prapory už v předhusitské době; býval na nich žatecký znak a český lev. V husitské revoluci měl Žatec prapor červený. Po r. 1550 vystřídal českého lva rakouský orel. Podle svědectví Pavla Stránského vitali r. 1620 žatečtí měšťané nadšeně Bedřicha Falckého modrobílými prapory (byly to ovšem současně barvy Falce). Ve druhé polovině 19. století jsou však doloženy prapory a vlajky tvořené dvěma vodo-

rovňými pruhy, modrým a bílým (podle znaku by měl barev měl být obrácený). Používaly se ještě před 2. svět. válkou.
Inf.: OA Louny (dr.B.Lůžek); Polánkovo městské muzeum (J.Venclovský).

ŽELIEZOVCE. Současně s novým znakem byla r. 1973 vytvořena městská vlajka. V její žerdové polovině, která je žlutá, jsou tři červené trny (hroty vzhůru); vlající polovina je modrá. Žlutá barva symbolizuje zlatou dobu rozkvětu Želiezovců a jejich definitivní přeměnu v město v současné době (r.1960). Trny jsou připominkou staromádarakého původu názvu města (sil= trn, osten, též ježek; silis - zselis - Želiezovce = tedy Ježovce), jejich barva dokladem revolučního hnutí v minulosti. Modrá barva připomíná gryfa ze znaku někdejšího želiezovského panství Esterházyů. Vlajka má předepsaný poměr stran 1:2 a jejím autorem je dr.P.Puspöki Nagy.
Lit.: P.Puspöki Nagy, Erb města Želiezovce, Bratislava 1976, str. 188.
Inf.: Ing.A.Brožek.

ŽIAR NAD HRONOM. Po schválení nového znaku v r. 1970 byla vytvořena i vlajka Žiaru nad Hronom. Má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý, které nejsou barvami znaku, a uprostřed černobílý znak města v gotickém štitu. Používá se v současné době hlavně ve stolním provedení.
Inf.: MěNV (L.Janček).

ŽILINA. V minulosti Žilina městou vlajku neměla. V současné době byla vytvořena vlajka, sestávající ze dvou vodorovných pruhů, žlutého a olivové zeleného (podle barev znaku i z výsady používat zelený pečetní vosk).
Inf.: Považské muzeum v Žiline (Holán).

ŽLUTICE. Ještě před 2. světovou válkou se užívala vlajka tvořená dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a černým, jejichž barvy jsou odvozeny z městského znaku. V současné době je však vlajka novým obyvatelstvem zapomenuta.

Inf.: J.Miller; dr. G.Mattern.

VLAJKY PRAŽSKÝCH MĚST

V klenotu nejmladšího pražského znaku, vytvořeného r. 1926, schváleného r. 1927 a upraveného r. 1964, je vyobrazeno 18 vlajek, resp. praporů "pražských měst", tj. těch částí Prahy, které měly v minulosti statut města a vlastní znak anebo - v případě Židovského města a Holešovic-Bubnů - alespoň pečet. Některé z nich (Staré Město, Nové Město, Malá Strana, Hradčany, Židovské město) jsou starého původu, ostatní však byly vytvořeny až v době vzniku pražského znaku a nikdy se samostatně nepoužívaly.

Městem Pražským (*civitas Pragensis*), které bylo v l. 1232-1234 opevněno a dostalo městská práva, se rozuměla nejstarší část Prahy, jíž bylo v r. 1348 dáné jméno Staré Město pražské. Od r. 1257 bylo též označováno názvem Větší Město pražské, neboť tehdy byla v jeho sousedství založena dnešní Malá Strana (původně Nové Město, později Menší Město pražské). Hradčany byly už r. 1230 purkrabským městečkem a r. 1348 bylo založeno Nové Město pražské. Tato čtyři pražská města žila vedle sebe administrativně oddělena, i když se hospodářsky a kulturně prolínala, a to až do r. 1784, kdy teprve byla dvorským dekretem spojena a pod jednotným magistrátem tak vzniklo hlavní město Praha.

O první korouhvi STAREHO MĚSTA jsou zprávy až z r. 1419. Bylo na ní namalováno jistě městské znamení a v husitských válkách ji užívala městská hotovost. Nejednou byla označována prostě za korouhev "pražskou". V r. 1477, když český král Vladislav II. potvrzoval polepšení znaku Starého Města, udělené císařem Fridrichem III., byl nový znak v erbovní listině namalován na praporu, který měl tři vodorovné pruhy - červený, žlutý a bílý - odvozené z barev znaku (v textu *privilegia* se však uváděl sled barev v pořadí zlatá, červená, stříbrná). Poněvadž podobný prapor mělo i Nové Město, odlišilo časem Staré Město svůj prapor tak, že z městského znaku odvodilo barvu černou a žlutou, jak je doloženo r. 1622 a později.. Pro klenot pražského znaku bylo však užito praporu v podobě z r. 1477, tak jak byl namalován na znakovém privilegiu. Má tedy tři vodorovné pruhy v barvách červené, žluté a bílé.

Také nejstarší korouhev NOVÉHO MĚSTA je známa až z r. 1419. Jistě na ní byl novoměstský znak, jakmile byl k dispozici. Když v r. 1477 polepšil císař Fridrich III. znak Nového Města a český král Vladislav II. toto polepšení potvrdil, uvádělo se (v listinách, které se zachovaly jen

v opise), že Nové Město bylo vyznamenáno vložením znaku na prapor, který měl - podle popisu - vodorovné pruhy v barvě zlaté, červené a bílé. Současně dal král Novoměstským výslově právo, aby na kopí (šerdi) praporu měli železný hrot. To je důkaz toho, že se takové prapory uplatňovaly v praxi. Podobnost novoměstského praporu s praporem staroměstským (ne-li dokonce jejich shodnost - v textu obou privilegií byl totiž uveden stejný sled barevných pruhů) působila potíže, a proto se i Nové Město hledělo odlišit. To vedlo k tomu, že - jak se dosvídáme r. 1622 - byly už novoměstské barvy jiné, totiž červená a bílá, a zůstaly takové i v následujícím století. Do klenotu pražského znaku z r. 1927 byl vložen novoměstský prapor podle popisu v privilegiu z r. 1477; má tedy tři vodorovné pruhy v barvě žluté, červené a bílé.

I další dvě pražská města - MALÁ STRANA a HRADČANY - měla své barvy, patrně shodné, totiž bílou a modrou. Vyplývá to z "politie městské o žebřácích" z r. 1661 a barvy byly odvozeny z městských znaků. V klenotu nynějšího pražského znaku mají Hradčany i Malá Strana prapory shodné - se dvěma vodorovnými pruhy, bílým a modrým.

V pražských hradbách žilo odděleně židovské ghetto, původně umístěné v malostranském prostoru, od 12. stol. v sousedství Starého Města a zvané záhy ŽIDOVSKÉ MĚSTO. I po spojení čtyř pražských měst v jedno r. 1784 ponechal Josef II. Židovské město v jeho zvláštnosti a z jeho představenstva vytvořil magistrát. Teprve po emancipaci židů v r. 1848 byl změněn název města na Josefov a ten se stal r. 1850 pátou čtvrtí pražskou. Už Karel IV. přikázal r. 1345 židům užívat červený prapor s Davidovou hvězdou a Šalomounovou pečeti. Podobný prapor (ale s pěticípou hvězdou !) uvádí B. Paprocký ve svém díle Diadochos, O stavu městském (Praha 1602, str.28). Po ukončení třicetileté války udělil Ferdinand III. pražským židům za pomoc při obraně Prahy proti Švédům velký červený prapor se zlatým Šalomounovým znamením a šesticípou Davidovou hvězdou, v jejímž středu je rabinický klobouk. Prapor je vyobrazen např. na známé rytině z r. 1741, představující slavnostní průvod židů v Praze, a je dosud zachován v pražské Staronové synagoze. Protože však byl na nošení příliš těžký, byla pro uvítání Františka Josefa I. pořízena jeho menší kopie. Stal se z něho symbol

Židovského města a podle něho byl do klenotu současnýho práškého znaku namalován v r. 1926 prapor, který je červený se žlutou Davidovou hvězdou uprostřed (nebo posunutou k žerdi).

V těsném sousedství Nového Města je VYŠEHRAD, od r. 1452 de facto městečko (Město hory Vyšehradu), který se však stal skutečným samosprávným městem až r. 1850. V r. 1883 byl připojen k Praze jako její šestá část, pevnost však zůstala až do r. 1911 ve vojenské správě. Pro klenot pražského znaku byl v roce 1926 vyvozen z pečetního znamení ze 16. stol., odvozeného ze znaku vyšehradské kapituly, prapor se dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a modrým.

HOLEŠOVICE a BUBNY byly připojeny k Praze jako její sedmá čtvrt r. 1884. Nebyla to města, a poněvadž zde tedy scházely městské znaky, byl prapor pro klenot pražského znaku odvozen z obecních pečetí Holešovic a Bubnu, kde byl pečetním znamením český lev.

Konečně v r. 1901 se stala osmou pražskou čtvrtí LIBEŇ, která byla městem od r. 1898 a její prapor pro klenot pražského znaku - má tři vodorovné pruhy, červený, modrý a bílý - byl odvozen z jejího městského znaku.

Další velké předměstské obce však současně v této době získávaly statut měst: Královské Vinohrady 1879, Žižkov 1881, Košíře 1894, Nusle 1898, Vysočany 1902, Vršovice 1902, Smíchov 1904, Bubeneč 1904, Karlín 1904 a Břevnov 1907. To posilovalo jejich samostatnost, a tak teprve v r. 1922, kdy byla podle zákona z r. 1920 vytvořena Velká Praha, se stala tato města (a další obce) její součástí. Pro klenot pražského znaku byly vytvořeny jejich prapory v následující podobě (uvádějí se v někdejším pořadí čtvrtí od deváté do devatenácté):
VYSOCANY - tři vodorovné pruhy, bílý, červený a zelený; KARLÍN - dva pruhy, bílý a červený; ŽIŽKOV - tři pruhy, bílý, zelený a červený; KRÁLOVSKÉ VINOHRADY - čtyři pruhy, střídavě bílý a červený; VRŠOVICE - tři pruhy, bílý, červený a modrý; NUSLE - tři pruhy, modrý, zelený a bílý; SMÍCHOV - tři pruhy, bílý, červený a žlutý; KOŠÍŘE - tři pruhy, bílý, modrý a žlutý; BŘEVNOV - dva pruhy, bílý a modrý; BUBENEČ - dva pruhy, bílý a červený. Barvy jsou odvozeny z městských znaků, jen v případě Břevnova ze znaku břevnovského kláštera, jehož znak město zprvu uklívalo jako svůj symbol.

Další růst Prahy v r. 1960, 1968 a 1974 se do vexileologické části znaku zatím nepromítl a nové prapory nebyly vy-

tvořeny. Prapory ani vlajky pražských měst se ovšem v praxi mimo znak Prahy neužívají.

Lit.: V.Vojtíšek, O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých (Zprávy Památkového sboru hl.m.Prahy 8, 1928, str. 1-255); V.Vojtíšek, O městských barvách pražských (Věstník hl.m.Prahy 42, 1935, č. 49, str. 174-176, 235-237); V.Vojtíšek, Znak hlav. města Prahy, Praha 1928, str.6-7; Vyhláška o značku hlavního města Prahy (Sbírka vyhlášek a instrukcí Národního výboru hl.m.Prahy, částka 8 z 19.12.1964, str.27); J.Lion, Davidova hvězda v pražském znaku (Židovská ročenka na rok 5716 /1955-1956/, Praha 1955, str. 106-108); K.Schwarzenberg, Obrazy českého státu od r. 1526 do 1918, Praha 1939, str. 165; L.Mucha, The Flags of the Czechoslovak Capital Prague and the Flags of 18 Prague Towns (The Flag Bulletin XI, 1972, č. 2, str.245-249).

Inf.: Archiv hl.m. Prahy (dr.J.Čarek); B.Zilinskyj;

Ing. A.Brožek.

Použité zkratky: MĚNV - městský národní výbor; MÚ - městský úřad; OA - okresní archiv; OM - okresní museum; OVM - okresní vlastivědné muzeum; ŠOKA - štátny okresný archiv; ZÚO - Zemské ústřední obcei.

Děkuji závěrem ing.J.Martykánovi za vzornou technickou úpravu rukopisu článku a za jeho pečlivou přípravu k tisku.

UPOZORNĚNÍ

Výbor Vexilogického klubu upozorňuje všechny členy na změnu adresy Obvodního kulturního domu v Praze 3, který nyní sídlí na Kalininově ul. čp. 53. Pouze na tuju adresu lze proto posílat veškerou korespondenci klubu.

- jm -

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilogického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen pro všechny členům klubu. Toto číslo připravili ing.J.Martykán a dr.L.Mucha. Mapu nakreslil P.Fojtík.